

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ-ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΞΕΝΑΓΗΣΗ

«80 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ»

Στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου

με τον Κωστή Μαμαλάκη

Ημερομηνία: Κυριακή, 27 Ιουνίου

Ώρες: 11:00 – 14:00

Ηλικιακή ομάδα: ενήλικες με (ή χωρίς) παιδιά

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στην ημερομηνία διεξαγωγής της δράσης

Κόστος συμμετοχής: ΔΩΡΕΑΝ

Με σημείο εκκίνησης τη Συλλογή του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου της Εταιρίας Κρητικών Ιστορικών Μελετών στο **Ιστορικό Μουσείο Κρήτης**, ο Κωστής Μαμαλάκης, Σύμβουλος του Μουσείου σε θέματα Νεότερης Ιστορίας, σας οδηγεί το πρωί της Κυριακής, 27 Ιουνίου (ώρα 11:00΄), σε μια γενική επισκόπηση της ταραγμένης αυτής περιόδου της νεότερης ιστορίας μας. Η παρουσίαση - ξενάγηση περιλαμβάνει την *Ιταλική Επίθεση Εναντίον Της Ελλάδας* (Οκτώβριος 1940), τη *Μάχη της Κρήτης*, την *Κατοχή*, την *Αντίσταση*, τα *Σαμποτάζ*, τα *Εγκλήματα Πολέμου*, την *Καθημερινή Ζωή*, που αποτελούν τις κύριες ενότητες της Συλλογής στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης. Η Έκθεση του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης αξιοποιεί αντικείμενα, εικονογραφικό υλικό και ποικίλα οπτικά και ηχητικά ντοκουμέντα, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν οι προσωπικές αφηγήσεις ανθρώπων που έδρασαν στην Κρήτη εκείνη την περίοδο, Ελλήνων όπως ο Γεώργιος Τζιτζικας (αφήγηση για τη Μάχη της Κρήτης) και Συμμάχων, όπως ο Sir Patrick Leigh Fermor και ο Jack L. Sibard. Στην έκθεση παρεμβάλλεται ως ιδιαίτερη ενότητα το γραφείο, η βιβλιοθήκη και προσωπικά αντικείμενα του Κρητικού τραπεζίτη και πολιτικού Εμμανουήλ Τσουδερού που διετέλεσε Πρωθυπουργός της Ελλάδας κατά τη Μάχη της Κρήτης και ακολούθως στην εξόριστη ελληνική κυβέρνηση της Μέσης Ανατολής. Στο τέλος, ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη δεύτερη χρήση του στρατιωτικού υλικού που παρέμεινε μετά τη λήξη του πολέμου στο νησί, με χαρακτηριστικότερο, ίσως, δείγμα τη βόμβα – καμπάνα.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτική – επετειακή ξενάγηση μεταφέρεται στη **Βασιλική του Αγίου Μάρκου**, όπου παρουσιάζεται για τελευταία ημέρα η Έκθεση «80η Επέτειος της Μάχης της Κρήτης - Η Μάχη του Ηρακλείου (20 Μαΐου – 1 Ιουνίου 1941)», που επικεντρώνεται στη γερμανική επίθεση εναντίον του Ηρακλείου. Η περιοδική, αυτή, έκθεση είναι συνδιοργάνωση του Δήμου Ηρακλείου, της Περιφέρειας Κρήτης και του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης. Στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου παρουσιάζονται επιλεγμένα εκθέματα από τις Συλλογές του Κωστή Μαμαλάκη και του Γιάννη Πρεκατσουνάκη, που εμπλουτίζονται με ψηφιακές εφαρμογές από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.). Οι ενότητες περιλαμβάνουν την *Εγκατάσταση Των Συμμαχικών Δυνάμεων* (Βρετανών, Αυστραλών και Νεοζηλανδών) στο νησί, τους *Γερμανούς Αλεξιπτωτιστές*, τη *Γερμανική Επίθεση* και τις *Μάχες*, τους *Υπερασπιστές Του Ηρακλείου*, το *Συμμαχικό και το Γερμανικό Νεκροταφείο* και το *Εγκαταλελειμμένο Πολεμικό Υλικό*.

Παρουσίαση Εκθέσεων: **Κωστής Μαμαλάκης**, Ιστορικός ερευνητής -Συλλέκτης, σύμβουλος του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης σε θέματα Νεότερης Ιστορίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

με τη **Στέλλα Μαλλιαράκη**

Α. «Απ' το Μπεντενάκι στα Μπεντένια: μια βόλτα στην ιστορία της πόλης μας»

Ημερομηνία: Σάββατο, 03 Ιουλίου

Ηλικιακή ομάδα: ενήλικες με παιδιά ως 12 ετών

Ώρες: 11:00 – 12:30

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στην ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος

Κόστος συμμετοχής: Κηδεμόνας με παιδί, 10 ευρώ (επιπλέον άτομο: +5 ευρώ)

Με σημείο εκκίνησης το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και την αίθουσα με τη μακέτα της ενετικής Κάντια, θα κάνουμε έναν περίπατο στο παραλιακό μέτωπο του Ηρακλείου και στα τείχη της πόλης με επίκεντρο τη δυτική πλευρά της ενετικής οχύρωσης. Μέσα από μια σειρά συμμετοχικών δραστηριοτήτων, θα έχουμε την ευκαιρία να εξερευνήσουμε το Ηράκλειο και τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκε η πόλη μας στο πέρασμα της ιστορίας από τα ενετικά χρόνια ως σήμερα.

Το πρόγραμμα έχει σαν στόχο μια πρώτη επαφή με την ιστορία της πόλης του Ηρακλείου και μια πρώτη γνωριμία με το οχυρωματικό έργο των Ενετών, το μεγαλύτερο της Ανατολικής Μεσογείου. Οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να συσχετίσουν στοιχεία από τη σύγχρονη καθημερινότητα με προηγούμενες εποχές και να συνειδητοποιήσουν τις αλλαγές στο αστικό περιβάλλον διαχρονικά. Ο ειδικός σχεδιασμός των παιχνιδιών και των δραστηριοτήτων του προγράμματος αποσκοπεί στη συνεργασία ανάμεσα στα μέλη της ομάδας και ενισχύει τους δεσμούς τους.

Β. «Μες στα δωμάτια μ' όλους του κόσμου τους θησαυρούς»

Ημερομηνία: Σάββατο, 17 Ιουλίου

Ηλικιακή ομάδα: 10 - 12 ετών

Ώρες: 11:15 – 12:45 (α' γκρουπ) και 13:00 – 14:30 (β' γκρουπ)

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στην ημερομηνία διεξαγωγής του προγράμματος

Κόστος συμμετοχής: 8 ευρώ

Με αφορμή τις Συλλογές του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης ερχόμαστε σε επαφή με την οργάνωση ενός μουσείου. Γνωρίζουμε τους επαγγελματίες του μουσείου και κατανοούμε πώς καθένας συμβάλλει και όλοι μαζί συνεργάζονται στο σχεδιασμό και το στήσιμο μιας έκθεσης. Παρέα κάνουμε μια βόλτα στις αίθουσες του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης για να αποφασίσουμε (στον Κήπο του Μουσείου) πώς θέλουμε να διαμορφώσουμε μια δική μας έκθεση.

Στόχος του προγράμματος είναι τα παιδιά να εξοικειωθούν με την έννοια ενός μουσειακού ιδρύματος και τις λειτουργίες του. Μέσα από διαφορετικές δραστηριότητες τα παιδιά θα επικοινωνήσουν, θα αλληλεπιδράσουν και θα συνεργαστούν επιχειρώντας μια δική τους ερμηνεία για μια “φανταστική” μουσειακή έκθεση.

Το πρόγραμμα θα προσφερθεί σε δύο διαφορετικές ομάδες, το πρωί και το μεσημέρι του Σαββάτου (17 Ιουλίου).

Η **Στέλλα Μαλλιαράκη** σπούδασε αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ειδικεύτηκε στη μουσειολογία στο Πανεπιστήμιο του Leicester. Έχει εργαστεί στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και στον τομέα της διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς σε ειδικά κέντρα, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (Ename Center, Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, Κνωσός, Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη κ.ά.). Έχει διδάξει μουσειολογία σε δημόσιο και ιδιωτικό ΙΕΚ. Από το 2004 ασχολείται ενεργά με τον τομέα της μουσειακής αγωγής, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και ενήλικες και συμμετέχοντας σε σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών. Την ενδιαφέρει η διαθεματική προσέγγιση των ανθρωπιστικών σπουδών και η σύνδεσή τους με την εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Α. «Προληπτική συντήρηση και διατήρηση βιωματικής μνήμης»

με την Έφη Τσίτσα και τον Νίκο Σησαμάκη

Διάρκεια Εργαστηρίου: Σάββατο 10 Ιουλίου και Κυριακή 11 Ιουλίου (6 ώρες)

Ηλικιακή ομάδα: Ενήλικες

Ώρες: 11:15 – 14:15

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στις ημερομηνίες διεξαγωγής του εργαστηρίου

Κόστος συμμετοχής στο διήμερο εργαστήριο: 20 ευρώ

Το εκπαιδευτικό εργαστήριο «Προληπτική συντήρηση και διατήρηση βιωματικής μνήμης» έχει ως κύριο σκοπό να ευαισθητοποιήσει και να ικανοποιήσει τις ανάγκες του καθενός από εμάς που συλλέγει έργα τέχνης, χειροτεχνήματα και μικροαντικείμενα που σχετίζονται με τη διατήρηση της βιωματικής του μνήμης. Η αξία ενός έργου τέχνης δεν είναι μόνο η οικονομική. Είναι η αξία της σπανιότητάς του, η αξία της ιστορικότητάς του, και η συναισθηματική αξία που δεν μπορεί ποτέ να αποτιμηθεί. Κανείς δεν θέλει να χάσει τις αναμνήσεις του, ιδιαίτερα αυτές που συνδέονται με προσφιλή πρόσωπα, με ευχάριστες ή δύσκολες στιγμές της ζωής του. Χίλια δυο αντικείμενα που βρίσκονται μέσα σε ένα σπίτι είναι αιτία αναμνήσεων. Αυτές τις αναμνήσεις θέλουμε να ανασύρουμε, να διατηρήσουμε και ίσως να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές. Πολλές φορές αυτά τα αντικείμενα δεν χρειάζονται επεμβάσεις συντήρησης, όμως δημιουργούνται μικροφθορές από διάφορα αίτια, επί παραδείγματι ο αστάθμητος ανθρώπινος παράγοντας. Θα μάθουμε πώς

μπορούμε να τις αντιμετωπίσουμε, μέσα από μια δημιουργική διαδικασία. Ο καλύτερος συντηρητής είναι πολλές φορές ο ίδιος ο δημιουργός και ίσως κρύβεται μέσα στο ίδιο μας το σπίτι.

Η προληπτική συντήρηση αποσκοπεί στην επιβράδυνση, εξάλειψη ή αποτροπή των παραγόντων φθοράς μιας συλλογής ή ενός έργου μεμονωμένα. Ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει να αναγνωρίζει τα βασικά αίτια φθορών σε ένα έργο τέχνης, είτε λαϊκής είτε αστικής τεχνοτροπίας, και με ποιο τρόπο θα μπορέσει να τα προλαμβάνει. Εξετάζονται βασικές αρχές διαχείρισης, προστασίας και διατήρησης έργων τέχνης και τα χαρακτηριστικά της προληπτικής συντήρησης, μιας επιστήμης που θα μπορούσε να οριστεί ως το σύνολο των τεχνικών και επιστημονικών μεθόδων που μπορούν να εφαρμοστούν, με στόχο την ασφαλή και αποτελεσματική διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Με δυνατότητα υποβολής ερωτήσεων στους συντηρητές (στον Κήπο του Μουσείου) για τα αντικείμενα του ενδιαφέροντός τους, το πρόγραμμα απευθύνεται σε όσους επιθυμούν να κατανοήσουν τις έννοιες της διατήρησης και της προληπτικής συντήρησης των έργων τέχνης.

Η Έφη Τσίτσα και ο *Νίκος Σησαμάκης* είναι συντηρητές αρχαιοτήτων και έργων τέχνης.

Β. «Μουσειακές Συλλογές και Εικαστικές Ερμηνείες»

με τη Μαρία Βολανάκη

Διάρκεια Εργαστηρίου: Δευτέρα – Παρασκευή, 19-23 Ιουλίου (15 ώρες)

Ηλικιακή ομάδα: 13 - 17

Ώρες: 10:15 – 13:15

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στη διάρκεια διεξαγωγής του εβδομαδιαίου εργαστηρίου

Κόστος συμμετοχής στο εβδομαδιαίο εργαστήριο: 50 ευρώ

Με αφετηρία τόσο τις μόνιμες Συλλογές και τις Περιοδικές Εκθέσεις του Μουσείου όσο και την ανάγκη των εφήβων για εξωστρέφεια, επικοινωνία και δια ζώσης αλληλεπίδραση γεννιέται μια σειρά εικαστικών μαθημάτων, σε μορφή εργαστηρίου, με τίτλο «Μουσειακές Συλλογές και Εικαστικές Ερμηνείες». Στόχος είναι να γνωρίσουν τα παιδιά το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης όχι ως απλοί επισκέπτες, αλλά μέσα από ματιά καλλιτεχνική να μάθουν να συνομιλούν με τη μουσειακή πληροφορία – τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο, τον Νίκο Καζαντζάκη, τον Αλέξη Ακριθάκη, τον Θωμά Παπαδοπεράκη, τους Κρήτες αγωνιστές, την τοπική Ιστορία και Τέχνη – , να αλληλεπιδρούν μαζί της, να την ερμηνεύουν, να εμπνέονται

από αυτή, να της δίνουν ξανά πνοή ζωής, ενώ παράλληλα θα διδαχθούν τεχνοτροπίες και «μουσικά» της ζωγραφικής και της γλυπτικής στον Κήπο του Μουσείου.

Η **Μαρία Βολανάκη** είναι εικαστικός - art therapist, απόφοιτη του τμήματος ζωγραφικής της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Ρώμης και του μεταπτυχιακού προγράμματος Arte per la terapia (Η τέχνη για την θεραπεία) της Ακαδημίας Καλών Τεχνών Ρώμης. Από το 2014 άρχισε να εργάζεται ως art therapist και εικαστικός στα προγράμματα ASL (με ανθρώπους με ψυχιατρικά προβλήματα) της Ρώμης. Με την επιστροφή της στην Ελλάδα το 2016 ξεκίνησε να εργάζεται εθελοντικά σε κέντρα για παιδιά με ιδιαιτερότητες (στο ΠΑΚ και στο ΠΑΓΝΗ). Έκτοτε εργάζεται ως δασκάλα εικαστικών τεχνών σε κέντρα λογοθεραπείας, σε κέντρα δημιουργικής απασχόλησης και συνεχίζει και την εθελοντική της δράση στο φιλανθρωπικό κέντρο Καρδιές.

Live Music Brunch

με Tribute 70s – 80s

Ημερομηνία: Κυριακή, 08 Αυγούστου

Ηλικιακή ομάδα: για όλη την οικογένεια

Ώρες: 11:30 – 13:30

Αριθμός Συμμετεχόντων: Ανάλογος του επιτρεπόμενου ορίου στην ημερομηνία διεξαγωγής του *Live Music Brunch*

Κόστος συμμετοχής: το brunch της επιλογής σας

Σας προκαλούμε στο πρώτο μας καθιστό *Live Music Brunch*, στον Κήπο του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης, όπου, σταθερά με την ποιότητα του IMK Café, επιλέγετε γεύσεις τοπικές και υπερπόντιες από το ειδικά διαμορφωμένο μενού του Μουσείου. Για αυτή την ημέρα, το brunch της επιλογής σας θα είναι και το αποκλειστικό σας εισιτήριο σε ένα μουσικό ταξίδι στο χθες, με προορισμό τις χρυσές δεκαετίες του '70 και του '80.

Τρεις μουσικοί και φίλοι συναντιούνται για να εμπνευστούν από τις δύο αυτές μουσικές περιόδους που γέννησαν συνθέσεις με ισχυρό απόηχο μέχρι και σήμερα. Σε μία ατμόσφαιρα ανέμελη κι εφηβική, μία κιθάρα ακουστική, ένα μπάσο, μικρά συνοδευτικά όργανα και τρεις φωνές, αναβιώνουν τραγούδια της αγγλικής, της αμερικανικής και της ελληνικής pop, r'n'b, funky, soul, και rock σκηνης, συνομιλώντας με το έργο των Beatles, Abba, Aretha Franklin, Bee Gees, Stevie Wonder, Queen, Phil Collins, Whitney Houston, Michael Jackson αλλά και των Olympians, Πασχάλη, Μπέσσου Αργυράκη, The Sounds και Αρλέτας.

Παίζουν οι:

- **Σάντυ Τζαγκαράκη:** Φωνή, Κρουστά, Καζοο
- **Άρης Τερζάκης:** Φωνή, Ηλεκτρικό Μπάσο
- **Nick Vailer:** Φωνή, Ακουστική Κιθάρα

Για πληροφορίες και κρατήσεις θέσεων στις καλοκαιρινές δράσεις του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης επικοινωνείτε τηλεφωνικά, 2810-283219, καθημερινά (Δευ.-Παρ.) 9:00-17:00 ή ηλεκτρονικά στο info@historical-museum.gr | www.historical-museum.gr